“Türkmenstandartlary” Ana Devlet Servisinin
24 Aralık 2019 tarihli 427-iş sayılı
E M İ R

Devlet standartları ile teknik şartnamelerin hazırlanması, onaylanması, tescili, değiştirilmesi ve yürürlükten kaldırılmasına ilişkin Usulün onaylanması hakkında.

Türkmenistan’ın “Standardizasyon Hakkında” Kanununun 13 üncü maddesinin sekizinci fıkrasını uygulamak amacıyla **EMREDİYORUM:**

1. Devlet standartları ile teknik şartnamelerin hazırlanması, onaylanması, tescili, değiştirilmesi ve yürürlükten kaldırılmasına ilişkin ekli Usul onaylansın.

2. Türkmen Standartları Bilgi Merkezi, bu Usulün kabul edildiğini Türkmenistan bakanlıklarına ve sektörel yönetim organlarına bildirsin; ilgililerin başvurusu üzerine gerekli nüshaların mevzuatta belirlenen usule göre temin edilmesini sağlasın.

3. Bu Emir, devlet tescilinden itibaren on (10) iş günü içinde resmen yayımlansın ve yayımlandığı gün Türkmenistan Adalet Bakanlığına bilgi verilsin.

4. Bu Emrin uygulanmasının denetimi “Türkmenstandartlary” Ana Devlet Hizmeti Başkan Yardımcısına verilsin.

"Türkmenstandartlary" Ana Devlet Hizmeti
Başkanının 24 Aralık 2019 tarihli ve 427-iş sayılı
Emri ile onaylanmıştır.

Devlet standartlari ve teknik şartnamelerin hazirlanmasi, onaylanmasi, tescili, değiştirilmesi ve yürürlükten kaldirilmasina ilişkin USUL

Bölüm I. Genel hükümler

1. Bu Usul, Türkmenistan'ın "Standardizasyon Hakkında" Kanununun 13 üncü maddesinin sekizinci fıkrası uyarınca hazırlanmıştır. Devlet standartları ve teknik şartnamelerin hazırlanmasını, onaylanmasını, tescilini, değiştirilmesini ve yürürlükten kaldırılmasını düzenler.

2. Bu işlemler, standardizasyon ve belgelendirme sistemlerinde ürünlerin (işlerin ve hizmetlerin) bilim ve teknolojinin güncel gelişmelerine ve ülke içi ve dışındaki uygulamalara uygunluğunu sağlamak amacıyla yürütülür.

3. Devlet standartları ve teknik şartnameler, "Türkmenstandartlary" Ana Devlet Hizmeti (bundan böyle Hizmet), tüzel kişiler ve bireysel girişimciler, tüzel kişilerin standardizasyon birimleri ve standardizasyon teknik komiteleri (bundan böyle gerçek ve tüzel kişiler) tarafından hazırlanır.

4. Devlet standartlarının onaylanması, değiştirilmesi, devletçe tescili (bundan böyle tescil), yürürlüğe konulması ve yürürlükten kaldırılması Hizmet tarafından gerçekleştirilir.

5. Teknik şartnameler ve bunlara ilişkin değişiklikler, bunları hazırlayan gerçek ve tüzel kişilerce onaylanır ve yürürlükten kaldırılır. Teknik şartnamelerin, değişikliklerin ve yürürlükten kaldırma işlemlerinin tescili Hizmet tarafından yapılır.

6. Bu Usul, Hizmet, bağlı kuruluşları ve gerçek ve tüzel kişiler bakımından bağlayıcıdır.

7. Bu Usulde kullanılan kavramların anlamı, Türkmenistan'ın "Standardizasyon Hakkında" Kanununa göre belirlenir.

Bölüm II. Hazırlama, onaylama, tescil, değiştirme ve yürürlükten kaldırma şartları

8. Devlet standartları ve teknik şartnameler aşağıdaki hususları içermelidir:

1) insanların yaşamına ve sağlığına ve çevreye zarar verme riskinin kabul edilemez olmasını öngören ürün (iş ve hizmet) güvenliği şartları ile ürünün geliştirilmesi, üretilmesi, pazarlanması, kullanılması (işletilmesi), depolanması ve taşınmasına ilişkin şartlar;

2) ürünlerin (işlerin ve hizmetlerin) temel tüketici özellikleri, bunların kontrol yöntemleri, ambalajlama, işaretleme, pazarlama, kullanma (işletme), depolama ve taşımaya ilişkin şartlar;

3) ürünlerin (işlerin ve hizmetlerin) geliştirilmesi, üretimi ve kullanımı (işletilmesi) sırasında teknik ve bilgi bütünlüğünü sağlayan kural ve ölçütler; teknik belgelerin düzenlenmesi, kalitenin sağlanması, her türlü kaynağın verimli kullanılması, terimler ve tanımları, semboller, metrolojik ve diğer genel teknik ve idari-teknik kurallar ve ölçütler dâhil;

4) ürünlerin (işlerin ve hizmetlerin) teknik ve bilgi bakımından uyumluluğu ile birbirinin yerine kullanılabilmesine ilişkin şartlar.

Devlet standartları ve teknik şartnamelerde gerçek ve tüzel kişilerce ürünler (işler ve hizmetler) için belirlenen başka şartlar da öngörülebilir.

9. Devlet standartları, teknik şartnameler ve bunlara ilişkin değişiklikler aşağıdaki belgelere uygun hazırlanır: 29 Ekim 2015 tarihli ve 1/137 sayılı Emirle onaylanan TDS 1.1-2015 "Devlet standartlarının hazırlanması, mutabakatı, onaylanması ve tescili usulü"; 14 Temmuz 2016 tarihli ve 1/142 sayılı Emirle onaylanan TDS 1.5-2016 "Standartların yapısı, anlatımı, düzenlenmesi ve içeriğine ilişkin şartlar"; 22 Eylül 2016 tarihli ve 1/188 sayılı Emirle onaylanan TDS 1.4-2016 "Teknik şartnamelerin hazırlanması, mutabakatı, onaylanması ve devletçe tescili usulü".

Bölüm III. Devlet standartlarının ve bunlara ilişkin değişikliklerin onaylanması ve tescili

10. Devlet standartlarının ve bunlara ilişkin değişikliklerin onaylanması için gerçek ve tüzel kişiler Hizmete aşağıdaki belgeleri sunmalıdır:

1) dilekçe;

2) devlet standardı ve değişiklik taslaklarının iki dilde (devlet dili ve Rusça) hazırlanmış ikişer nüshası;

3) varsa standardın hazırlanmasına dayanak oluşturan devlet makamının teklif veya talimatının sureti;

4) açıklama notu;

5 ve 8 numaralı alt bentler, Hizmet Başkanının 12 Mayıs 2021 tarihli ve 158-iş sayılı Emriyle kaldırılmıştır; bu Emir Türkmenistan Adalet Bakanlığınca 28 Mayıs 2021 tarihinde 1470 numara ile tescil edilmiştir.

6) taslağın ilgili yetkili devlet kurumlarıyla mutabakata varıldığını doğrulayan mutabakat yazılarının asılları ve mevcutsa mutabakattan önce iletilen öneri ve görüşler;

7) devlet standardı taslağının mutabakatı için yapılan toplantının tutanağı (varsa).

11. Hizmet, devlet standardı taslağının kabulünden itibaren otuz (30) takvim günü, değişiklik taslağının kabulünden itibaren yirmi (20) takvim günü içinde aşağıdaki işlemleri yapar:

1) taslağı ve ekli belgeleri yürürlükteki normatif belgelere uygunluk yönünden inceler;

2) onaya yönelik itirazlar varsa standardın veya değişikliklerin onayını reddetmeye karar verir;

3) taslağı onaya hazırlar veya hazırlayıcı tarafından yeniden düzenlenmesine karar verir;

4) taslakların incelenmesine ilişkin ücretin ödendiğini gösteren belgeyi alır.

12. Devlet standartları ve değişiklikler, hazırlayıcı ve ilgili yetkili devlet kurumlarının mutabakatına dayanarak onaylanır.

13. Devlet standartları ve bunlara ilişkin değişiklikler Hizmetin emriyle onaylanır ve onaydan sonra Ek 1'deki "Devlet Standartları Sicili"ne kaydedilir. Ürünlerin (hizmetlerin ve işlerin) teknik gerekliliklerini belirleyen standartlar için en fazla beş yıllık geçerlilik süresi belirlenir. Diğer alanlara yönelik devlet standartları süresiz yürürlüğe girer. Yürürlük tarihi, gerekli hazırlıklar dikkate alınarak her somut olay için onay emrinde belirtilir.

14. Tescilli devlet standartları ve değişikliklerin devlet dili ve Rusça hazırlanmış bir asıl nüshası, Hizmetin Türkmen Standartları Bilgi Merkezi bünyesindeki Normatif Belgeler Devlet Fonuna teslim edilir; ikinci asıl nüsha bunları hazırlayan gerçek ve tüzel kişilere verilir.

Bölüm IV. Gerçek ve tüzel kişilerce onaylanmış teknik şartnamelerin ve değişikliklerinin tescili

15. Onaylanmış teknik şartnamelerin ve değişikliklerinin Teknik Şartnameler Devlet Siciline tescili için gerçek ve tüzel kişiler Hizmete bir dilekçe ile aşağıdaki belgeleri sunmalıdır:

1) teknik şartnameler ve bunlara ilişkin değişikliklerin, devlet dili ve Rusça olmak üzere iki dilde düzenlenmiş onaylı ikişer nüshası;

2) teknik şartnamenin nihai metninin ilgili yetkili devlet kurumlarıyla mutabakata varıldığını doğrulayan belgelerin asılları;

3, 4 ve 6 numaralı alt bentler, Hizmet Başkanının 12 Mayıs 2021 tarihli ve 158-iş sayılı Emriyle kaldırılmıştır; bu Emir Türkmenistan Adalet Bakanlığınca 28 Mayıs 2021 tarihinde 1470 numara ile tescil edilmiştir.

5) teknik şartnameler ve değişikliklerine ilişkin inceleme ücretinin ödendiğini gösteren belge.

16. Hizmet, 15 inci maddede sayılan belgelerin kabulünden itibaren teknik şartnameler için otuz (30) takvim günü, değişiklikler için yirmi (20) takvim günü içinde:

1) sunulan belgelerin eksiksizliğini kontrol eder;

2) teknik şartnamelerin ve değişikliklerinin yapısı, anlatımı, içeriği ve düzenlenmesinin öngörülen şartlara uygunluğunu kontrol eder;

3) teknik şartnamelerin veya değişikliklerin onaylanmasının ve ilgili yetkili devlet kurumlarıyla mutabakatının doğruluğunu kontrol eder;

4) bilgi-erişim bilgilerinin mevcutluğunu ve doğruluğunu kontrol eder (ad, kod, devletlerarası standartlar sınıflandırıcısındaki sınıf, yürürlük tarihi ve geçerlilik süresi, yerine geçtiği normatif belgeler hakkındaki bilgiler veya "İlk kez yürürlüğe konulmuştur" ibaresi).

Değişiklikler incelenirken teknik şartnamenin kendisinin ve önceki değişikliklerinin tescil edilip edilmediği belirlenir.

17. 15 inci maddede belirtilen belgeler usulüne uygun sunulmuşsa Hizmet, kontrol sonucunda teknik şartnamelerin veya değişikliklerin tesciline karar verir ve bunları beş (5) iş günü içinde Ek 2'ye uygun tutulan Teknik Şartnameler Devlet Siciline kaydeder.

18. Tescile sunulan belgeler şartlara uygun değilse, iade nedenleri gerekçelendirilerek beş (5) iş günü içinde yeniden düzenlenmek üzere geri gönderilir.

19. Tescilli teknik şartnameler ve değişikliklerin devlet dili ve Rusça hazırlanmış iki asıl nüshası, Hizmetin Türkmen Standartları Bilgi Merkezi bünyesindeki Normatif Belgeler Fonuna teslim edilir; üçüncü asıl nüsha bunları onaylayan gerçek ve tüzel kişilere verilir.

Bölüm V. Devlet standartlarının ve teknik şartnamelerin yürürlükten kaldırılması

20. Devlet standartları, bunları hazırlayan gerçek ve tüzel kişilerin önerisi üzerine veya ilgili ürüne (işe, hizmete) yönelik yeni bir uluslararası ya da bölgelerarası standardın yürürlüğe girmesi hâlinde Hizmet tarafından yürürlükten kaldırılır.

21. Yürürlükten kaldırma önerisine 1) standardın yerine geçecek belgeye veya yerine başka belge konulmadan kaldırılmasına ilişkin bilgi; 2) üreticinin kaldırma konusunu tüketicilerle mutabakata bağladığını doğrulayan belgelerin asılları eklenir.

22. Güncelliğini yitirmiş bir devlet standardı, 20 nci maddede belirtilen gerekçelerin veya 21 inci maddede belirtilen bilgi ve belgelerin gelip gelmediğine bakılmaksızın Hizmet kararıyla yürürlükten kaldırılabilir. Hizmet on beş (15) iş günü içinde kaldırma tarihini belirten bir emir çıkarır, kaldırma işlemini Devlet Standartları Siciline kaydeder ve normatif belgeler bilgi dizininde yayımlar. Yerine yeni bir standardın kabul edildiği veya yerine başka standart konulmaksızın kaldırıldığı bilgisi, diğer devlet standartlarındaki atıfların güncellenmesine dayanak oluşturur.

23. Geçerlilik süresi içinde uzatmaya ilişkin değişiklik yapılmamışsa, sınırlı süreli teknik şartnamelerin süresi dolduğunda veya ürünün üretimi durdurulup şartnameler bunları onaylayan gerçek veya tüzel kişinin emri ya da kararıyla kaldırıldığında, Hizmet tescilli teknik şartnamelerin yürürlükten kaldırılmasını üç (3) ay içinde Teknik Şartnameler Devlet Siciline kaydeder. Bilgi normatif belgeler bilgi dizininde yayımlanır.

24. Hizmetçe tescil edilen teknik şartnamelerin yürürlükten kaldırılmasına ilişkin bilgiler, bunları onaylayan gerçek ve tüzel kişilere üç (3) iş günü içinde gönderilir.

Bölüm VI. Son hükümler

25. Devlet standartları ve teknik şartnamelerin hazırlanması, onaylanması, tescili, değiştirilmesi ve yürürlükten kaldırılması işlemlerine ilişkin tarifeler Hizmet tarafından belirlenir.

26. Söz konusu işlemlerden vazgeçilmesi hâlinde ödenmiş tutar, yapılan işlerin giderlerine sayılır ve iade edilmez.

27. Hizmet ve bağlı kuruluşları ile mülkiyet biçimi ne olursa olsun gerçek ve tüzel kişiler, devlet standartları ve teknik şartnamelerin hazırlanması, onaylanması, tescili, değiştirilmesi ve yürürlükten kaldırılması amacıyla sunulan tüm bilgi ve belgelerin doğruluğundan ve bu Usulün ihlalinden Türkmenistan mevzuatına göre sorumludur.

28. Bu Usulde düzenlenmeyen hâllerde Türkmenistan'ın diğer normatif hukuk düzenlemeleri uygulanır.

Ek 1.

Devlet Standartları Sicili

Sıra No.	Standardın tescil numarası (emir numarası ve tarihi)	Standardın adı	Sınıflandırıcı grubu	Standardın kodu, ilk kez veya yerine kabul edilme	Tescil için sunan kişi/kurum	Yürürlük tarihi	Geçerlilik süresi	Değişiklikler ve yürürlükten kaldırma bilgileri	Normatif belgeler bilgi dizininde yayımlanma bilgisi
1									
2									
3									
4									

Ek 2.

Teknik Şartnameler Devlet Sicili

Sıra No.	Teknik şartnamenin tescil numarası (emir numarası ve tarihi)	Teknik şartnamenin adı	Sınıflandırıcı grubu	Teknik şartnamenin kodu, ilk kez veya yerine kabul edilme	Tescil için sunan kişi/kurum	Yürürlük tarihi	Geçerlilik süresi	Değişiklikler ve yürürlükten kaldırma bilgileri	Normatif belgeler bilgi dizininde yayımlanma bilgisi
1									
2									
3									
4									

Not: Teknik şartnamelerin tescili sırasında bu devlet siciline ayrıca "Türkmenstandartlary" Ana Devlet Hizmetinin HSUK (Ekonomik Faaliyet Gösteren Kuruluşlar Genel Sınıflandırıcısı) kodu yazılır.

Türkmenistan Adalet Bakanlığınca 20 Ocak 2020 tarihinde 1292 numara ile tescil edilmiştir.